

Vecsési Andrássy Gyula Általános Iskola

A Diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzata

2220 Vecsés, Erzsébet tér 1.

OM: 032516

Előszó

„A köznevelési törvény nevesíti a tanulói jogokat, amelyekkel a tanuló szabadon élhet, és mindenki köteles tiszteletben tartani döntését. A tanulói jogok többsége egyénként illeti meg őket, önállóan gyakorolhatók. Ezek közül kiemeljük a tájékoztatáshoz való jogot, a véleménynyilvánítás szabadságát, a javaslat és kérdés megfogalmazásának jogát, a lelkiismereti és vallásszabadságot, a nemzeti vagy etnikai önazonossághoz való jogot, a levelezéshez való jogot, az eljárás megindításának jogát, valamint azt a jogot, hogy választó és választható legyen diákképviselőbe. Ez utóbbi jog gyakorlása révén a tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat a kollektív joggyakorlás eszköze az iskolában. Az autonómia legfontosabb kritériuma megvalósul, azaz a tanulók szabadon döntenek mindazon kérdésekben, amelyeket a jogszabály hatáskörükbe utal... A jog zsinórmértékül szolgál a viták rendezéséhez. Ha az érintettek ismerik e szabályokat, demokratikus keretek között oldhatják fel konfliktusaikat. A jog ismerete és alkalmazása nélkül a viták rendezésének az alapja a hatalom, a pozíció, az indulat, az erkölcs, az ízlés lesz.. A demokrácia egyik alappillére a jog uralma. Az iskola pedig a demokrácia része. Itt is érvényesülniük kell mindazon elveknek, értékeknek, amelyeket az életünk számos más területén is alkalmazunk. A köznevelés közügy, tehát a demokratikus közjogi vita részévé kell válnia. Az oktatásról sokan, sokszor fogunk vitázni. Minél többen és minél többet vitázunk, annál közelebb juthatunk a jó megoldásokhoz. De a hangsúly mégis a vitán van. Nem attól vagyunk ugyanis demokraták, hogy megtaláltuk a megoldást, hanem attól, hogy folyamatosan keressük azt...”¹

Az Andrássy iskolában a Diákönkormányzat hagyományos elnevezése DIKI. A DIKI az a szervezet, amely a diákok érdekvédelmével, az iskolai diákélet koordinálásával, színesítésével, egyes esetekben szervezésével foglalkozik. A DIKI szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) a vonatkozó jogszabályokra épül, és harmonizál az iskola SZMSZ-ével és házirendjével. A DIKI tiszteletben tartja a második világháború brutalitásából, az európai zsidó-keresztény-görög-római hagyományból és az európai felvilágosodásból megszületett 1948-as emberi jogi törvényeket.² A DIKI épp ezért különösen fontosnak tartja az 1848-as és 1956-os magyar forradalmak emlékének ápolását, a demokráciát és az autonómiát. Fontosnak tartja iskolánk és településrészünk névadóinak, Andrássy Gyulának és Aladárnak az emlékét, akik szintén az emberi jogok tiszteletben tartásával élték le életüket.

*Szabadság, egyenlőség, testvériség!
Szeresd felebarátodat, mint magadat!*

¹ Dr. Jásper András szerk.: *Diákönkormányzati kisokos 3.0.* Budapest, EMMI, 2017. 9.o.: Aáry-Tamás Lajos

² Györffy Miklós: *Emberi jogok egyetemes nyilatkozata gyerekeknek.* Budapest, Soros Alapítvány, 1995.

I. Jogsabályi keretek

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről

1993. évi XXXI. törvény az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről

1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)

2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről

Az Andrassy iskola szervezeti és működési szabályzata és házirendje

II. A DIKI

Az Andrassy iskola tanulóinak képviselői szerve a DIKI.

Az Andrassy iskola tanulói 4. évfolyamtól 8. évfolyamig részt vehetnek a DIKI munkájában. A DIKI tagjait az év eleji osztályfőnöki órákon az osztályok tagjai titkosan választják meg. Egy osztályból 2-4 főig terjedhet a tagok száma.

Ezen kívül a DIKI tagjává válhat az a tanuló, akit ugyan nem választanak meg, de munkájával kiérdemli, hogy a DIKI szavazzon a tagságáról. Ha a DIKI ilyenkor a beválasztás mellett dönt, a tanuló a DIKI tagjává válik.

A DIKI az általános, egyenlő és titkos szavazásban hisz, ezért a szavazásoknál egy osztály max. 2 szavazatot adhat le akkor is, ha többen képviselik az osztályt. A szavazás csak akkor eredményes, ha a DIKI tagok több mint 50 %-a jelen van.

A DIKI a gyűléseit hetente egyszer, reggel ¼ 8-kor tartja. Félévente egyszer nagygyűlést tart, valamikor a tanítási órák után.

A fenntartó gondoskodik a DIKI működési feltételeiről.

A DIKI munkáját az e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit az intézményvezető bíz meg 5 évre.

III. A DIKI SZMSZ hatálya, érvényessége, módosítása

Személyi hatálya:	minden, az iskolával tanulói jogviszonyban álló diák.
Területi hatálya:	az iskola területe.
Érvényessége:	A DIKI-s tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.
Módosítása:	Jogsabályi változás, az iskola belső jogi normáinak változása esetén felül kell vizsgálni. A módosításhoz a DIKI gyűlés 2/3-os többsége szükséges.

IV. A DIKI felépítése

A DIKI vezetője a DIKI elnök, akit minden tanév elején titkos szavazással választanak meg a DIKI-sek. A választás előtt a jelöltek bemutatkoznak és rövid beszédet tartanak a céljaikról.

A DIKI elnök munkáját két helyettes segíti, őket is titkosan választják, de nekik nem kell bemutatkozó beszédet tartani.

A vezetők képviselik a DIKI-t és a diáktársaikat...

... a tantestület előtt,

... az iskolagyűléseken,

... a regionális vagy országos diáksparlamenteken, diákgyűléseken,

A vezetők...

... tartják a kapcsolatot az iskola vezetésével,

... aláírási joggal rendelkeznek.

Az osztályokat képviselő DIKI tagoknak az osztályfőnöki órákon be kell számolni a DIKI határozatairól, terveiről, továbbítaniuk kell a DIKI kéréseit.

A DIKI év elején megválasztja az írnokát. Az írnok koordinál a szavazásoknál, ő készíti a jelenléti íveket, és ő ír vázlatos jegyzőkönyveket.

A DIKI-t segítő pedagógus kapcsolatot tart a tantestülettel és az iskola vezetésével.

V. A DIKI jogai

A 20/2012. EMMI rendelet 120. § (2) bekezdése alapján a DIKI a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- o a saját működéséről,
- o a működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- o hatáskörei gyakorlásáról,
- o 1 tanítás nélküli munkanap programjáról.

a) Véleményezési jog

A DIKI véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. [20/2012. EMMI 120. § (4)]

A DIKI véleményét a következő ügyekben kötelező kikérni:

- Az iskola SZMSZ-ének, házirendjének elfogadása előtt. [Nkt. 25. § (4)]
- Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál. [Nkt. 43. § (1)]
- A tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt. [Nkt. 48. § (4) b)]
- Az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor. [Nkt. 48. § (4) c)]
- A fenntartó a köznevelési intézmény megszüntetésével, átszervezésével, feladatának megváltoztatásával, nevének megállapításával, vezetőjének megbízásával és megbízásának visszavonásával összefüggő döntése vagy véleményének kialakítása előtt. [Nkt. 83. § (3)-(4)]
- Az első tanítási óra 7:15 és 8 óra közötti kezdésénél. [20/2012. EMMI 16. § (1)]
- A fegyelmi eljárás során. [20/2012. EMMI 57. § (3)]
- A pedagógiai program elhelyezése, arról a szülők, tanulók részére történő tájékoztatás, az SZMSZ, házirend és pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, a házirend egy példányának átadása, annak érdemi változása esetén a szülő, a tanuló tájékoztatása, a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről történő tájékoztatás SZMSZ-ben történő szabályozásánál a DIKI-t véleményezési jog illeti meg. [20/2012. EMMI 82. § (1)]
- A tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál.
- A tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához.
- A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez.
- Az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához.
- Az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához.
- A könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához.
- Az intézményi SZMSZ-ben meghatározott további ügyekben. [20/2012. EMMI 120. § (5)]

Azokban az ügyekben, amelyekben a DIKI véleményének kikérése kötelező, a DIKI képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót a tárgyalás határnapját legalább 15 nappal megelőzően meg kell küldeni a DIKI részére. [20/2012. EMMI 120. § (6)]

b) Egyéb jogok

A DIKI jogainak megsértése esetén 15 napon belül a fenntartóhoz fellebbezést nyújthat be. A fenntartó döntése ellen a közléstől számított 30 napon belül a bírósághoz fordulhat. [Nkt. 39. § (2)]

Nevelőtestületi értekezletet kell összehívni a DIKI kezdeményezésére. [20/2012. EMMI 117. § (2) c)]

Intézményi tanács, iskolaszék létrehozását kezdeményezheti az iskolai DIKI képviselője. [20/2012. EMMI 121. § (1) c), 122. § (1) c)]. A DIKI képviselőket küldhet az iskolaszékbe. [Nkt. 73. § (2)]

Az iskolai büfé nyitvatartási rendjének és az áruautomata működtetési időszakának a meghatározásához az igazgató beszerzi a DIKI egyetértését. [20/2012. EMMI 130. § (5)]

Az iskolának lehetővé kell tenni a DIKI képviselő részvételét a tanulóbaletet kivizsgálásában. [20/2012. EMMI 169. § (9)]

VI. A DIKI kötelezettségei

Az Nkt. 48. § (3) alapján a DIKI alapvető kötelezettsége a tanulók érdekeinek képviselete.

Az Nkt. 46. § (6) bekezdés g) pontja értelmében a tanuló joga különösen, hogy kérdést intézzon a DIKI-hez, és arra legkésőbb 15 napon belül választ kapjon. A tanuló joga továbbá, hogy a DIKI-hez fordulhasson érdekképviseletért. [Nkt. 46. § (6) p) pont]

A diákönkormányzat felhívhatja a figyelmet fegyelmi eljárás megindításakor az egyeztető eljárás lehetőségére, fegyelmező intézkedések kiszabása előtt pedig az oktatásügyi közvetítés (mediáció), esetmegbeszélés lehetőségére, illetve egyéb illetékes szakemberek bevonására.

A köznevelési törvény valóban egyértelművé teszi, hogy a személyiségi jogok az iskolában is megilletik a diákokat. A jogok deklarálása mellett a törvény a határokat is kijelöli.

„...személyiségi jogait, így különösen személyiségének szabad kibontakoztatásához való jogát, önrendelkezési jogát, cselekvési szabadságát, családi élethez és magánélethez való jogát a nevelési-oktatási intézmény tiszteletben tartsa, e jogának gyakorlása azonban nem korlátozható másokat ugyanezen jogainak érvényesítésében, továbbá nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét, valamint a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.”

A törvény idézett szakaszából megállapítható, hogy a személyiségi jogok gyakorlásának alapvetően három korlátja van:

- nem korlátozható másokat személyiségi jogainak érvényesítésében,
- nem veszélyeztetheti a saját és társai, a nevelési-oktatási intézmény alkalmazottai egészségét, testi épségét,
- nem veszélyeztetheti, nem sértheti a művelődéshez való jog érvényesítéséhez szükséges feltételek megteremtését, fenntartását.

VII. A DIKI gazdálkodása

A DIKI bevételeit és kiadásait egy három fős, az iskola pedagógusai közül a vezetőség által kiválasztott csoport vezeti. (DIKI Gazdasági Bizottság) A csoportnak mindig tagja a DIKI-t segítő pedagógus.

A DIKI félévente köteles beszámolni a kiadásairól és a bevételeiről a nevelőtestületi értekezleten.

A diákönkormányzat működése során bizonylatok keletkeznek, ilyen például a számla, a bankkivonat, a szerződés, nyugta, stb. Ezeket számviteli okmányoknak is nevezzük, amelyek okiratok is lehetnek egyben. A diákönkormányzat működésének és programjainak könyvelése nem jelent többet, mint e bizonylatokat folyamatosan kell vezetni, a bizonylatokat pedig meg kell őrizni. Mivel a DIKI vagyont a Gazdasági Bizottság kezeli, a pénzmozgásokról, a szerződésekről, a kötelezettségvállalásokról és a kifizetésekről ők tudnak naprakész adatokat szolgáltatni.

A DIKI bevétele a következőkből származhat:

- papírgyűjtés, hulladékgyűjtés
- rendezvények belépti díja, tombola
- pályázatírás
- adománykérés: adománykérő levél, brosúrák, szórólapok, bemutató anyagok, adománykérő csomagok, reklámok, 1%-os kampány
- szponzor-keresés: találkozó, megbeszélés
- akció: utcai adománygyűjtés, jótékonysági rendezvény
- önerő: saját források felhasználása, az intézmény alapítványának támogatása

- bevétel termelése: termék, szolgáltatás el- vagy bérbeadása, szerződéskötés
- állami vagy önkormányzati forrás

VIII. Gyakori kérdések

A diákönkormányzatokkal kapcsolatos gyakori kérdésekre hasznos válaszokat találhatunk a következő honlapon, illetve digitalizált könyvben:

www.diakjog.hu

Jásper András (szerk.): *Diákönkormányzati kisokos 3.0.* EMMI, Budapest, 2017.

IX. Egyebek

Az iratkezelés során felbontás nélkül kell a DIKI-hez továbbítani a nevére szóló leveleket. [20/2012. EMMI 84. § (6)]

A DIKI feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola működését. [20/2012. EMMI 120. § (7)]

Az a 8. osztályos, ballagó DIKI-s, aki jogosult rá, emlékebe megkapja a DIKI-pólót.

X. Az SZMSZ nyilvánossága

A DIKI SZMSZ-ének nyomtatott példányait az iskola titkársága illetve a DIKI-t segítő pedagógus őrzi.

Ezenkívül az iskola honlapján is megtalálható: www.andrassy-vecses.hu / DIKI

Záradék

Az intézmény nevelőtestülete jelen DIKI SZMSZ-t 2019. szeptember 5-én megtárgyalta, és jóváhagyta.

Vecses, 2019. szeptember 5.

igazgató

DIKI-t segítő tanár

a DIKI vezetője